

интермедиальности в зарубежной науке [электронный ресурс] / А.С. Тимашков. – Режим доступа к статье. : www.spbpic.org/PDF/tim08_1.pdf; **15.** Энциклопедический словарь юного художника / Под ред. М.В. Алпатова. – М., 1983; **16.** *Božović G.* Književnost je najbolji proizvod srpskog društva [elektronski resurs] / G. Božović : <http://www.plastelin.com/content/view/16/89/>; **17.** *Jerkov A.* Nova tekstualnost: ogledi o srpskoj prozi postmodernog doba /A. Jerkov. – Beograd, 1992; **18.** *Merenik L.* Mileta Prodanović: biti na nekom mestu, biti, svuda biti / L. Merenik. – Beograd, 2011.

Булаховська Ю.Л. (Київ, Україна)

Про прізвища

У статті йдеться про цікавий різноманітний досвід формальної та смислової гри прізвищ звичайних людей і людей видатних, який, за спостереженням академіка Леоніда Булаховського, у різні часи формувався в дискурсі української мови. Згадані також і ті випадки, коли прізвища ставали загальновідомими назвами, збагативши лексичний склад мови. Особливого значення набуває зауваження, що наведені у статті приклади і спостереження далеко не вичерпані.

Ключові слова: прізвище, значення, Леонід Булаховський.

В статтє рєч یدєт об увлєкательном разнобразном опыте формальной и смысловой игры фамилий обычных людей и людей выдающихся, который, согласно наблюдениям академика Леонида Булаховского, в разное время формировался в дискурсе украинского языка. Упомянуты также те случаи, когда фамилии становились общеизвестными названиями, обогащая тем самым, лексический состав языка. Особое значение приобретает замечание, в котором подчеркнута мысль относительно того, что приведенные в статье примеры и наблюдения вовсе не являются исчерпывающими.

Ключевые слова: фамилия, значение, Леонид Булаховский.

In the article the question is about enthralling various experience of formal and semantic game of the last names of usual people and people prominent, which, in obedience to the supervisions of academic Leonid Bulakhovsky, at different times formed in diskurse of Ukrainian. Those cases are mentioned also, when the last names became the well-known names, enriching, the same, lexical composition of

language. The special value is acquired by a remark, in which an idea is underline in relation to that the examples and supervisions resulted in the article quite not are exhaustive.

Keywords: last name. value, Leonid Bulakhovskiy.

Як "гумористичний" додаток до історії з "родовидом" Аполлінера і Наполеона Бонапарта хочу навести свої спостереження в галузі прізвищ звичайних людей і людей видатних.

Мій батько наводив, наприклад, для нашої сімейної розваги і наших друзів численні історії з прізвищами. Скажімо, була в нього хороша студентка і красива дівчина на прізвище "Глуха". Мій батько її втішав, що для жінки – це нічого: вийде заміж і прізвище змінить. Зустрівши її якось через багато років, він її спитав: "Ну, і яке, Олю, у Вас тепер прізвище, якщо Ви заміжні?". Вона йому відповіла, що вона – таки заміжня, але прізвища не міняла. - А чому? – поцікавився мій батько. – Вона пояснила: прізвище її чоловіка "Німий".

За дореволюційних часів змінити прізвище було дуже важко: тільки з дозволу Синоду. Ось один дуже заможній купець вирішив (саме через Синод) змінити своє прізвище "Десятизадов". Не так вже й скоро з Синоду прийшло відповідне рішення: "зовсім змінити прізвище не можна, а от скоротити наполовину – можна і називатися тепер не "Десятизадовим", а "П'ятизадовим".

Ми всі знали одного видатного українського співака на прізвище "Огневой" (насправді він був "Гноевой").

Інколи талановитим музикантам щастить: наприклад, у нас є Олег Скрипка, є й культурні діячі – на прізвище Бандура. А от колись нам, філологам, не пощастило з виданням матеріалів Конференції, яка успішно проходила в одному із обласних вузів України, і ми хотіли подякувати у "друкованій формі" Ректорові і Проректорові цього гостинного вузу. Та не наважилися, бо нас би не зрозуміли наші читачі, якби ж то було урочисто написано у Передмові до друкованих матеріалів: "Ми дуже вдячні професорам Осялку і Барану за їхню наукову підтримку нашої Конференції".

Згадаю насамкінець, що дуже цікаві матеріали в університетській київській пресі постійно друкував студент на прізвище "Нудьга"; члени редакції "Тупиця", головний редактор на прізвище Панібудьласка.

Звернімо увагу на те, що багато хто з видатних державних діячів міняв своє прізвище на прізвисько, відоме потім в історії, наприклад, І.В. Джугашвілі на прізвисько Сталін, а В.М. Скрябін – на Молотов. Часто в літературних творах видатні письменники називають своїх героїв відповідно до своїх попередників і, наприклад, Онегін у О.С. Пушкіна, у М.Ю. Лермонтова – Печорін. У творах письменника сатиричного звучання прізвища героїв відповідають їхнім характеристикам: недаремно у Д. Фонфізіна фігурують прізвища Простакова і Скотинина. У відомій п'єсі Г.Ф. Квітки-Основ'яненка у енергійного та авантюрного героя прізвище Шельменко. І доводиться також, що герой Шпак відповідає російському прізвищу “Скворцов”. Деякі прізвища у М.В. Гоголя стали взагалі загальновідомими назвами – поліцейський Держиморда. У сучасному житті іноді трапляються кумедні збіги прізвища харківських професорів друзів – Булахов і Булаховський.

Наведені нами приклади і спостереження далеко не вичерпані.

ЛІТЕРАТУРА:

1. История русской литературы. – Т. 6: Литература 1820-1830 годов. – М.- Л., 1953;
2. Литературная энциклопедия. – Т. 2. – М., 1929;
3. Булаховський Л.А. Вибрані праці: у 5-ти т. – Т. 1: Загальне мовознавство. – К.: Наукова думка, 1975;
4. Булаховський Л.А. Русский литературный язык первой половины XIX века. – К.: Изд-во Киевского Государственного университета им. Т.Г.Шевченко, 1957.

Гаєв Т. (Белград, Республіка Сербія)

Рецепція стваралаштва Михаїла Коцюбинського у сръпської культури

У статті перший раз представлена повна бібліографія перекладів творів Михайла Коцюбинського в сръпській культурі, починаючи з оповідання Харита (Харитя), опублікованого в белградському дитячому журналі Зорица 1902 р. у відмінному перекладі Косари Цветкович, потім роману Фатаморгана до Антології українське поезії (Антології української поезії), яку підготував Радослав Пайкович і опублікував в Белграді 1979 р. Твори Коцюбинського виливають легкість, мелодійність і інтонаційне багатство, ніжну лірику, динаміку характерів портретів, глибину відкриття внутрішнього світу героїв, точність класів. Хоча письменник не відображає детально портрети своїх героїв, а дає тільки їх